

CSIKMÉGYEI HIRADÓ

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI HETI LAP.

ELŐFIZETÉSI DIJAK:

Egész évre 6 korona.
Félévre 3 korona.
Egyes szám ára 14 fill. — Megjelen minden szerdán.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Vár-utca, hogy a lap szellemi részét illető közlemények és hirdetések küldendők. — Kéziratok nem adóznak vissza.

HIRDETÉSI DIJAK

olcsó díjazású szerint lesznek megállapítva. Kereskedők és iparosok többszöri hirdetésnél árkedvezményben részesülnek.
Nyitlér petit sora 30 fillér.

A munka diadala.

Egy józan munkásságban, tisztességes, becsületes és észszerű munkálkodás között eltöltött élet értéke százszorosan, ezerszeresen magasabb a gazdagok felhalmozott aranytekerceinél, kincses ládáinál. — Oly igazság ez, melynek közéletünkben való tapasztalása csak örömmel tölthet el minden a munkásságot ismerni és megbecsülni tudó emberi kebelet.

Félre téve az emberi élvezetek, gyönyörök iránti tulságos és féktelen vágyat, a józan mértékletesség és takarékoság határai között, annak a pályának áldozni odaadó komoly munkával, a melyet élet-céljaink, vágyaink elérésére támpontul kiválasztánk — oly szép, a szívet és lelket egyaránt lelkesítő dolog, a mindhöz fogható a közönyösség, a rideg elfogultság napjaiban a ritkaságok közé tartozik.

Egy ifju lélek tűnik fel előttem, tele romlatlan kedélyvel, munkakedvvel, tisztá, szeplőtlen előszereettel mindazon foglalkozások iránt, a melyek elvégzése csak hasznos hajthat nem annyira anyagi, — mint inkább erkölcsi hasznót, olyant, a melynek hatásai nemesítenek, gyujtanak, ragaszkodást, vonzódást és tiszteletet keltenek mindenfelé.

Ily előfeltételektől dagadó kebelrel kilép az élet küzdterére, a munkásság szinpadára s a megfelelő előtanulmány mellett választott pályán igazi munka-

szomjjal — nem törődve az őt körülvevő közönytessel, egyoldalúsággal és mellőzöttséggel, igyekszik megteremteni a tért, az alapot, a melyen ideális lelkének a tisztességes, becsületes munkáért beváuló gondolatait megvalósíthatja és a röpke, tündező életet utolsó tartamáig, végleglegéig imádott hazája javára, a haza jólétének előmozdítására fordíthatja.

Küzdelmet, fáradságot nem ismerve tör elő s bár az élet szurd tövisei örzékeny lelkét véreire sebzik, a közöny, a mellőzöttség, a kajin irigység által okozott elkeserítő, kellemetlen behatások egy-egy pillanatra a kétségbeeséshez közel juttatják — az az éde gondolat, hogy munkásságának határai nem fognak elmúlni s talán időköz múltával a munka iránt közönyös, elfogult és irigy lelkeket is meggyőzheti, s törekvései iránt elismerésre készítheti, s az a gondolat, hogy munkássága által, habár kis mértékben is de hazája javát előbbre segítheti, s a kört, mely őt körülveszi buzgólkodásai melegével elárasztva boldogíthatja — mindinkább odalánczolja fáradozásai küzdelethez s nem törődve semmi egyébbel, csak a munkának s ebből eredő céljának él.

Az ideális fiatal lélekből a küzdelek, szenvedések és a munkálkodás között megacézoltott férfi lesz s az ifju életben vérebe beszótt elvet a megszokott irányát követve, még hatványozottabban igyekszik, fáradozik a munkakedvtől áthatott céljai

megvalósításán. A munka által megmetsített lélek irigységet, gyűlöletet nem ismer, s ellenségeit is munkálkodása körébe is belevonni igyekszik s nemes tetteinek háttérkövét mind tovább és tovább tolja, s bár az irigység, az ellenségeskedés ennek is újít állja, a munka embere nem csügged, vasakarattal, de emberszerető gyöngédséggel dönti le a gyűlölet által emelt torlaszokat s küzdelmeinek eredményét, diadalát bámulatba ejtő ügyességgel használja fel a munka által vezérelt elveknek mind szélesebb és szélesebb körben terjesztésére. S a tesztet kifárasztó küzdés már a férfi erőt ellankasztja, az öregkor már hűti hivatát a küzdő bajnok fejére; de a lélek ifju ereje még nem csorbul, eszméi, törekvései még fentartják magukat s a gyengülő, lankadó alak még fiatalos hűvel törekszik a lélek által sugalt eszmék s a hosszú évek során át megszokott munka szolgálatában. — A küzdő már csatája vége felé közeledik, a kitűzött zászló bajnokának alakjára visszahajlik, de a munkás életet át folytatott küzdés nem maradtat eredmény nélkül s a sírjába vágyó harczost egy a munkássága által boldogított nemzedék hálája veszi körül s munkássága diadalán örömmel legelteti révedező szemeit s végöráján hátalát szívvel rebegheti el az apostol szavait: „Jó harczot harczoltam, a futást elvégeztem s végezetre eltetett nekem az igazság koronája.“
R.p.

TÁRCA.

Első szerelemem története.

(Önélet leírás, halvány reminisczenziák alapján.)

— A „Csikmégnyi Híradó“ eredeti tárczája. —

Krisztus után 1887-ik június közepe táján járt az idő. Szép és korai volt a tavasz, forró, de azért kellemes a nyár. Az egész természet ragyogó díszruhájában csillogott, bínes viráglepel borítá a mezőt, a zöldelő lombok között ezernyi madárjark csicseregert, dicsérve a természet szépségeit. Olyan szép volt minden, olyan üde, élettel lehelő.

A Fehér-Nyikó vize partján a kavicsos egy sereg apró gyerek játszadozott, kinek szalma, kinek posztó, kinek meg semmiéle kalap sem volt a fején. Egyéb öltözetük sem mondható egy cseppet sem szaloniasnak, hisz mindössze egy czifra elejű ing és egy kurta nadrágféle ruha képezte az egész ruha-készletet. Nemes foglalkozást üztek; egyik rész a homokba várat épített, a másik rész meg egy „Ferencz József“-féle csatorna kiépítésén fáradozott. — Én is ezek között az apró emberek között voltam, s már akkor is harczias szellememnél fogva a várépítők között foglaltam el nem utolsó helyet s minden tevékenységemet felajánlottam a munkavezetőknek, a ki szívesen is fogadott.

Ez a munkás csoport korántsem állott csak síkból, mert voltak ott leánykák is nagy számmal, a kik szintén lankadatlanul dolgoztak. Ezek

között volt egy kék szemű, kőcosz haja, meztelbas eleven szépség, a kis Juczika, a kit, mivel Főlszögben lakott a „Bárgáciban“, Bárgáczi Juczikának neveztünk el. Jelenleg ő is szorgalmasan hordta az építési anyagot és egészen elfeledkezett a gondjárta anyagtól pipékéről. A pipék pedig, érzve az édes szabadságot elkezdtek szépen erögélni a víz mellett, majd mikor biztos távolban érezték magukat, neki rugaszkodtak s a „Tanórok“ nevű falukertig meg sem állottak. De hát ki törődött most a pipékkel? Lázasan folyt a munka még déli harangszóra be kellett fejezni — Egyszer aztán Juczika kifáradva a nehéz munkától, leült pihenni. Gondolatai azonnal a pipékre terelődtek szeme kultatva járt körül; de oh jaj, nincs sehol egy fikareznyit sem abból a sok szép pipéből — elnyelte a föld.

Juczika szomoruan konstátálta, hogy pipe nincs sehol a föld kerekén s ezen szomorú tapasztalatnak egy hangos ordítással adott kifejezést, a melyet követett sok más, mind erősebb és hatalmasabbá váló ordítás. Juczikának különben is tökéletesen kivoltak fejlődve a hangszálai, úgy hogy a felső „C“ oktávját felfelé számítva bravurosan és minden nehézség nélkül kivágta, a mikor valami nem tetiszt neki s ezen nem tetzésének szájelvonítással s a hangszalagok működésbe hozatalával adott kifejezést. Most már igazán volt ok a sirásra, és sirt is szegényke, hogy ökölnyi nagyságú könyei dezsaszámra ümölttek.

A közfigyelem azonnal rá irányult s pár

perez mulva körül volt véve a résztvevők csoportjától.

Én már első találkozásunkkor valami különös rokonszenvet éreztem Juczika iránt, úgy hogy most látva az ő szomorúságát, engem is elfogott a bú és vele együtt sirtam. — Juczika látva rokonszenvemnek ily nagyfoku megnyilatkozását, bizalommal közeledett felém s aztán szépegy monda: „Bü—hü—hü, a pipék“ — ü—hü—hü a pipék“, válaszoltam én. „Elveszték“, nyöszörgi Juczika. „Elveszték“, feleltem én piszmagva. „Keresük“, mondja ő. „Keresük“, feleltem én.

Miután így kieserültük gondolatainkat, kézenfogva egymást, elindultunk azon elhatározással szívünkben, hogy vagy megkapjuk a pipéket, vagy világá bújdosunk. Aztán elmentünk. Valamelyik őrangyal vezethetett beennünket, mert a helyes uton haladva, délután 1 óra elértük a „Tanórok“-at, a hol a pipéket meg is találtuk.

Mikor Juczika a pipéket meglátta, egy orkanszerű örömvizalgás tört ki kebléből s aztán a nyakamba borulva, össze-vissza csókolott, mi alatt szerelemittasan susogta: „a pipék, a pipék“ „Igen, a pipék“, feleltem én s visszaudtam a csókoló Juczikának. — Az igaz, hogy ez a csók egy cseppet sem volt édesnek nevezhető, mert a Juczika szeméből alágyördülő könnyek vastak söröteg alakjában ülepedtek le arcocskájára, a mi feloldódva a csók nedvtől, kiasó csippte a nyelvemet. Hanem a csók felébresztette étvágyamat s én konstátáltam, hogy farkas-étvágyam van, a mit a különben is sós csók egy cseppet sem

Ditró veszélyben.

Gyergyó-Ditró nagyközség is azok községek közül való, hol a közérdeklődés még a mai napig sem hozhatott össze egy önkéntes tűzoltó egyesületet. A községbeliek azt mondták magukról, hogy itt minden lakos született tűzoltó, hogy a tüzet a markokkal nyomják el, azért ide felesleges is a tűzoltó-egyesület. Én azt hiszem, hogy ha már e szép tulajdonság velük született a ditróiakkal, annál inkább meg kellett volna alakítani, mert a mire hivatása, szennvedéje van az embernek, azt úgy belülről, mint külsőleg folytonosan fejleszteni iparkodik. A hol jó kezek, gazdák, állattenyésztők telepednek le, ott e foglalkozásokat folyton tökéletesítik, minden alkalmas eszköz felhasználnak a haladásra. Már pedig Ditró nem haladt az említett nemcs. tulajdonságban, hanem le hanyatlott a nullára. Inkább hajlandó vagyok azt hiszni, hogy a tűzoltására való rátermettség híre talán inkább örömtetés és ünneplés, mint valóság. Legelőbb a legutóbbi tűzvész nem igazolta azt a régi jobbirnevet, sőt a ditróiak nagyon is gyenge tűzoltóknak bizonyultak.

A példabeszéd is azt mondja, hogy a magyar ember a saját kárán tanul s a jónak üdvöskének ismert társadalmi intézményeket akkor fogadja el, ha az a titkos hatalom előbb őt jól megfenyegeti. Ditrót is keményen megfenyegette a titkos hatalom azzal a tűzvészszel, mely aug. 28-án d. e. 1/2 11-től d. u. 3 óráig dúlhangzott a legdurvább, legnépesebb utcájában.

A község templomtól északraleti irányban mintegy 100 méternyire támadt a tűz; egy csűr mellett meggyújtott a szemétdomb, ki tudja mielőbb a hogyan.

A tartós száraz idő egészen a tűzvész kezére játszott s pár pillanat se kellett hozzá, a szemétdombról már átlárapózkodott a tűz a szénás csűrre. A község előjárósága, élén a bíráló, megfenyegette az erővel láttak a védelemhez, a bíráló heti vásáron ácsorgó népszerűséget munkára hajlított; a község felekendőt is oda vitték a tüzhöz. Hasonló buzgóságot tanúsított a csendőrség

is; de mégis kevés nép gyűlt össze idejében a csak nagy nehezen indult meg a védekezés. Növelte a bajt, hogy a lakosság egy része a mezőn aratott a nem sötét hazai, a másik része pedig a saját tűzhelyét őrizte. Így aztán a tűz féktelenül terjedhetett, a lángnyelvek gyorsan kuszáltak egyik épületről a másikra; rövid idő alatt 15—20 épület egyszerre lángolt. A veszedelmet a már behordott gabona és szénai tiszta előnyben fokozta. A tűzvész időközben mindig változtatott az irányán; kezdetben a templom felé tartott s a piacszereken néműlten pakolóztak a lakosok; aztán északra fordult s jó távolságra a tűz fohlyétől egy csűr már égni is kezdett, a mi az ezen lakókat rémítette meg; majd egyes-nesen felszögnék tartott s úgy látzott, mintha végig akarná pusztítani Ditró leghosszabb utcáját; végre átseparált kelet felé s itt terjedt tovább. Egy jó darabig csak a ditrói felekendők álltak rendelkezésére s a gyakorlatlanság miatt kellő sikerrel nem működtek. Megjelentek nemsokára a remeteik, szarhégyiek s Orel Dózsa főparancsnok a szentmiklósi tűzoltókkal s derekasan hozzá fogtak a tűz elfojtásához. Elismerést és hálat érdemelnek, mert az érkezett segítségnek lehet köszönni, hogy Ditró nagy része megmenekült a pusztulástól. Így is nagy volt a kár, mert 11 gazlalt sújtott a tűz s leégett 35 épület, elpusztult az idején már betakarított gabona és szénájuk, több háziállat. A felvett kár 40 ezer koronán; biztosítva egy csekély rész volt.

Az a nagy fekete folt ott közel a templomhoz és piacszere, a magánosan meredő kormos tűzhelyek intő jelek arra, hogy ditró rendezze tűzrendszert; szerezzen jó felekendőt s alakítsa meg a tűzoltó egyesületet. A község műveltségének és haladásának egyik fő ismertető jele ezen egyesület, melynél üdvössébet s hasznosabbat a humanizmus alig létesíthet. Ditró reszkesedő és iparos osztályából is kikerült ezen egyesület s erre olyan egyesek valók, kik otthon szoktak tartózkodni, mert az utóbbi esetből is láthatjuk, hogy a földművelő osztályra csak keveset lehet számítani.

Ne várjunk még keményebb leckét, mint a minő ezen tűzvész volt; a nagyobb pusztulástól Isten óvja meg a már ugyanis eléggé sújtott népet.

Mindenféle.

— **Eljegyzések.** Szász Domokos csikgyimesi szolgabíró a napokban jegyezte el Csérgő Venczel gyergyószentmiklósi nyug. teleklönyvezető és kedves s szép leányát Lenkét. — A szép frigyhez őszinte szívből gratulálunk.

Lapunk felelős szerkesztője és kiadó tulajdonosa Szvoboda József eljegyezte Dr. Szercsény Császár Mihály városi főorvos leányát Gizellát Turkevén.

— **A tanév kezdete.** Az iskolák augusztus 1. szeptember elsejével ismét beállott. Örömező szívvel hozzák a szülők gyermekeiket oda, a hol annyi szépet, jót és nemeset tanulhatnak azok; de a fájdalom, a vágyakozás túlröződik le a gyermekek arcáról, hisz oly nehéz felelni azoknak a szünnapok, a melyeknek édes emléke még élénk foglalkoztatja képzelőlkét, gondolkozásukat. — A polgári leányiskolában, az elemi iskolában, a csiksomlyói gimnáziumban a beiratások napjai már elmúltak s a mai nappal kezdetét veték a tanítások hogy egyévi kiártó, odaadó fáradozással a tudást, az ismeretek körét az előirt mederben szélesítsék, s az év eltelté után, majd midőn tanultunk a nagy szünnapokra ismét hazavonulnak, tudományokkal terhelt, fájt szívvel gondoljanak vissza az iskolai évről.

— **Dalkór gyűlés.** A Csik-Szeredában régóta fennálló „Dal- és zene-egylet”-nek gyűlését Bakcsi Gáspár elnök folyó hó 6-án délután 5 órára hivta össze, a melyre a dal- és zene-egylet régebbi tagjainak, valamint egy újabb dalkór alakítására feliratkozottaknak is figyelmét felhívjuk.

— **Darányi miniszter Székelyföldön.** Darányi Ignác földművelésügyi miniszter ur — mint értesülünk — a legközelebbi napokban a Székelyföldre érkezik több napig tartó tanulmányútra, mely összeköttetésben áll a földművelési miniszter által tervehvett nagyobb telepítési és birtokfelosztási akcióival. A miniszter ur ugyanis mára az ideje a törvényhozás elé egy telepítési és bir-

cökkentett. Ezt az észrevételt közöltem Juczikával, a ki szintén velem hasonlóan érzett. Már ez a közös érzés úgy összekapcsolta lét eszendő sziveinket, hogy mindketten éreztük, hogy feltaláltuk egymásban gyermekkorunk ideálját.

Oh áldott pipék, tegyen emléketek szent és sérthetetlen, a kik mozgató elemei voltatok annak, hogy egy gyöngéd gyermek szíve előtt megnyíljen a szerelmis tiszta felhőtlen ége.

Miután a pipéket összeteregettünk, elindultunk hazafelé. Engem valami balsejtelem előzete szorongatott; éreztem, hogy ma valami találni fog. A hideg végigfutott hatamon, ha édes jó anyám gyors kezére gondoltam, a ki most agyódva várja szívének szerelmes magzatát. Ah korántsem üres kézzel, hisz azok az áldott anyai kezek soha sem szorvedtek hiányt ilen únepélyes alkalmakkor egy-egy subóg nyírfavaszóban.

A félelem mindjobban kiirtotta szívből a lángoló érzelmekeket, s hátam mindjobban borsongott, minél közelebb értem a szülői ház felé. Nem tudta elosztatni Juczika édes mosolya sem a homlokomon mind sötétebben csoportosuló felhőket. Oh jaj, még egy percz és engem az az áldott anyai kéz vezzi pártfogása alá.

Beállott a krízis. Megérkeztem hazra. A tornáczon várt édes jó anyám; a hátam a félelem volt látható, a mely öröme asszimilálódott át, mibelyt meglátott engem. De úgy tűnt fel nekem, hogy abban a mosolyban volt valami káröröm, a mi még kisebb térre szorította ugyanis tündező bátoraságot.

A kapu előtt csak futólag bucsúztam el szívem Juczikájától, a ki vigan lépegetett tovább pipéi társaságában.

Én beléptem a kapun. Beletelt 5 percz, a mig a kaputól a tornácig haladtam, holott máskor elég egy rövid percz annak az utnak a meglátására. Édes anyám szeretettel hívott, de de ez sem volt képes lábaimat gyorsabb menésre ösztönözni.

Mint hogy semmi sincs, a minék határa és vége nem volna — kivéve az isteni jószágot és bölcseséget, — az én utam is véget ért. Felérttem a tornácra.

— Hol voltál édes fiam — szólt jó anyám azelőtt behízgő hangon — hisz az ebéd ideje rég eltelt és én annyit aggódtam érted, — ezzel közelebb jött hozzá, én pedig folytonosan buzódoztam s minden igyekeztem oda irányult, hogy édes jó anyám és magam között a távolságot minél szembetűnőbbé tegyem. Aggasztott édes jó anyámnak háta mégé rejített keze

— En... a pipék... Juczika... — nyugém a félemtől elesklő hangon; de többet nem szólhattam, mert hangom iszonyu ordításba csapott át, — hogy miért? arra borítsuk rá a felledés leplét.

Szomoruan végződött nyiladozó szerelmem első napja; ki tudja, mi van még hátra? Hej Juczika, Juczika, mennyi verést kaptam miattad, de milyen édes volt azért minden percz, a mit veled tölthetek. Régi szép idők, boldog gyermekévek, soha vissza nem hozható létűnt édes napok szép emlékei, jöjjetek, ringassátok álomba lelkemet, hadd értsadjak meg az emlékezés gyönyörétől, hadd érezsem multnak minden mozzanatát, kivéve — verést, abból nem kell.

Másnap újra a „Kavicsra” mentem. Ott volt a kompánia, Juczika se hiányzott, csupán a

pipék nem voltak ott, azokra Amáli, a nagyobbik Bargaői leány ügyelt fel, valahol a gát-rétben. Mikor megláttam Juczikát, valami kellemes érzés járta át egész lényemet.

— Hát te itt vagy Juczika lelkem? — kérdém tőle.

— Itt bizony — felelte Juczika s azzal elkezdttünk beszélgetni. Szó azóra jött s elérte Juczika, hogy tegnap az anyja a pipék miatt meg...

— Elég! ne tovább — ordítam dübötől rezkető hangon — hát te is, nem elég, hogy én kivettem a részemet. Oh átkozott pipék, hogy a csibán csipjen ugyan!

Juczika bámulva nézett rám, mire aztán megmagyaráztam előző nap tragikus eseményét de kérve kértem, hogy feledjék el az egészet és soha említést se tegyünk róla. Aztán áttértünk a kellemetlen tárgyról egyőbre, s ha jól emlékszem, még a szerelmemről is beszélgettünk. Juczika vajmi keveset értett ehhez és én kevés tudásonnal megmagyaráztam neki, hogy az a szerelmem, a miből aztán házasság lesz. Röviden szóloztam is, hogy ha Juczika is érezne ebből valamiscskét, — bár annyit, a mennyit én — még nincs kizárva, hogy férj és feleség legyünk.

Juczika rögtön felfogta a helyzet fontosságát és komolyan kijelentette, hogy ő igenis érez abból a különös érzésből jókora adagot, s hogy meggyőzőzzen, — argumentumképpen megcsókolt. Rögtön elhatároztuk, hogy férj és feleség leszünk; az ő apja a rendes tehen Bodor bornyát neki adja; az én édes apámnak volt egy felscipejú „Csillag” lova, ezt én magamnak szántam véglegényi ajándéknak s így a két jószágot össze-fogva, neki kezdhetünk a gazdálkodásnak.

tokföldarabolási (parcellázási) törvényjavajlatot, szándékozik beterjeszteni, mely hivatva lenne sok eddig fennálló bajon segíteni. Ugyanebből a czélból a földmivelési kormány legutóbb Erdélyben és Székelyföldön telepítési szempontból rendkívül fontos nagy erdő- és birtokvásárlásokat eszközölt.

A gyergyószentmiklósi gymn. ügye. A mint illelkeas helyről értesülünk, a gyergyószentmiklósi algyunázium ügye még sem kerül az arkhiwumok poros tetőjébe. Az erdélyi kath. status nem ejti el az igaz ügyet és legközzelebb gyűlésen tárgyalni fogja a kérdést és miután a közoktatási kormányznál is sürgetei a megoldást, igen valószínű, hogy az 1901-ik őszszel kezdődő tanévben már a gymnasium veszi át a polgári iskola örökét.

Uj hitelzöveket. Csik-Madéfalván uj hitelzöveket alakult.

Vonat kisiklás. Mint értesültünk Kiskapus vasut állomásnál a Budapestről Brassóba reggel 8 órakor érkező vonat folyó hó 3-án kisiklott és e miatt a d. u. 3 órakor érkező vonat este 8 óra 17 perczer érkezett meg városunkba.

Legyzéko a csikszerepai kir. törvényezéknél folyó évi szeptember hó 7-én megtartandó büntető ügyek tárgyalásának. 1. 1781. Gál Nándor d. e. 9 órakor csalás büntette. 2. 1362. Balázs Antal d. e. 9 órakor okirat hamisítás büntette. 3. 1969. Özv. Máté Márczella súlyos testi sértés büntette.

Gyilkosság ünvédelemből. Az első magyar biztosító társulat ügynöke névleg, Vézei és Simon Jenő Hesseheimer czég utazója Csik-Szépven a Teutsch fele vendéglőbe beszálltak, hol ifj. Miklós Gergely szépvízi lakos a kocsis legényekkel kártyázás közbe összeveszett, miért őt nevezett utazók rendre utasították, ezért ifj. Miklós Gergely bosszút forralván a vendéglő udvarára Vézei utazót vaivállal megtámadta, ki ünvédelemből támadó felét meglötte, s nevezett most élet-halál között fekszik a csikszerepai kórházban.

Flyelmeztetés. Az osztrák postaigazgatóság ismerőve földalát a Magyarországból Ausztriába elégtelenül

De a sora másékp akarta; nem teljesült elhatározásunk, tervünk dugába dült, azon egyszerű oknál, hogy engem már a következő hónapban elvittek onnan a faluból a városba tanulni, odahagytam szállófalumat pipistől, bornyusától, lovasától, Juczikáttal együtt, s mentem tanulni, hogy legyen belőlem pap.

A nagyakola falai elfeledtették Juczikát a kit szintén nem ült meg utánam a bánat, mert most egy tettebős gazda tenyeres talpas felesége, a ki rég elfeledett engem, a ki hajdan verset bögttem vele az elveszett pipék miatt. És belőlem sem lett a Caillag ló és a Bodor borju gazdája a Juczika hítes ura, sem pedig pap, hanem újságíró, a ki eszméért, ideálokért lelkesül — miközben éheznek, fázik, a ki dolgozik, véres verejtéket hullat azért, hogy aztán kikaczagják, kigunyolják, sárral dobálják, a ki türe, szenved, dolgozik az emberiségért, hogy az oldalba rugja és oda vessen egy-egy darab koncot, a min rágódva tengese nyomoruságos életét.

Ez rövid kivonata az én első szerelmem történetének, tele verással, sirással, és azért mégis olyan jól esik vissza emlékezni reá, s arra a falura a melynek oly üde, oly tiszta a levegője oly romlatlan a népe, arra a sok régi játéző társra, boldogságon eltöltött édes gyermek évekre. Oly édes az emlékezés, hogy szívem ícsordultig telik édes érzellemmel, lelkem megittaul a mult gyönyörűtlől és én pár perczer feladek mindent, feledek szenvedést, bánatot, élek a multnak a mely telis-tel gyönyörrel és feledem a jelent a mely telis-tel szenvedéssel.

Nagy Domokos.

bérmentestve földott levelező-lapok nagy száma miatt. Az újabbak fölgyezett adatok szerint egyedül a bécsi központi levél-kézbesítő hivatalhoz 6 hét leforgása alatt 35200 drb adatszolgálati bérmentestett levelező-lap érkezett Magyarországból, melyek a hiányzó díj kifizetésével terhelve kézbesítettek, igen sok esetben pedig, mivel a czimzést az utánfizetést megtagadta, földadasi helyükre visszaküldettek. — A közönség tájékozása végett ismételve közöljük, hogy a levelező-lapok csupán a magyar területen szállítatnak a 4 filléres levélfélélyeggel, ellenben az Ausztriába, Bosznia-Hercegovinába, Németországba, Szerbiába és Montenegroba szólók 5 filléres a többi külföldre szólók pedig 10 filléres frankójeggyel bérmentestendők.

CSARNOK.

A szűz Máriához.

Akrostikon

Üdvözítünknek azent anyja,
Cicsőéges szűz Mária,
Vigaza a bú sziveknek,
Öröje a tévelygőknek,
Zugolókó beküjtje,
Lelki sebek anyitje,
Ékessége az egoknak,
Gámola a szegényeknek.

Mely fájdalom gyötri lelkem,
Ádáz világ dal bensőmben,
Lám is árasd jószágodat,
Imádkozál, kérd az Istent:
Adjón fájdalomra enyhét!

Kritka Klára.

A halottól kapott emlék.

Béla naplója nyomán,

írta: Kritka Róza.

12 éves voltam, a midőn nagynémem meghalt. Oh ez igen szomorú nap volt az egész családra nézve, mert az áldottlelkű Teréz néni az összes rokonok szeretetét bírta; különösen mi gyermekek a rajongással szerettük őt, mert nem egy bánat voltam, mint általában az ő korában lévő idős leányok szoktak bántani az aprósággal, a kik folytonosan szótölödnék a gyermekzej miatt a egyetlen szép szavuk nincs hozzájuk:

Teréz néni maga a megtestesült jószág volt. Soha sem szidalmazott minket, sőt ha valami csúfot is szülünk büntetőt akartak, új bethatástan vett pártfogásba, hogy soha sem lett végrehajtva a szándékolt büntetés. De ugyancsak szelid bánásmódja a védelmező szavai által, hanem tényleg is bizonyítja irántunk való szeretetét, mert valahányszor szóbeljában felkerestük mindig tele tölte szebeinket süteménnyel s cukorkákkal.

A rokon gyermekek közül a Teréz néni szeretetét legkiválóbban a saját részére biztosítási hármán tureskedtünk: fiúrem, a nálam két évvel idősebb Aladár; unokafivereim egyike: az Aladárall egykoru Lajos és én.

Lajos Aladárall nagy úszatirásában volt. Az iskolán kívül is — hol osztálytársak voltak — majd mindig együtt lehetett látni őket, a mi könnyen elérhető volt, mivel Lajosék közel laktak hozzáink.

En is szerettem volna mindig velük tartani, de Lajos engem nem néltatott barátjáról.

Kis gyermek vagy még, nem értesz te a mi dolgunkhoz — mondotta olyankor, ha belevegyűlünk akartam társalgásukba.

Ezek a szavak nagyon bosszantottak, hiszen csak két év volt közöttünk a korkülönbség és igen fájt az nekem hogy Aladár nem vett pártfogásba.

Egyzer atán anyámnak elpanaszoltam velem szembeni viselkedésüket és ő általa fellázogodtam afelől, hogy miért vagyok többekre Lajosnál.

Versek közléseken törtek a fejüket, mert szentül hiszik azt, hogy őket a természet költői tehetséggel ruházta fel — mondá anyám magához ölelve s arcomat simogatva.

Hagyd el tehát őket én csak; ne törődj velük. Találék kivülök is pajzásokra.

Anyámnak szót fogadva, keirüli igyekentem őket olyankor, a midőn látom, hogy komoly arcokkal tanácsokznak egymással s noteszeikbe jegyzetelnek. S mivel ezt igen gyakran cselekedték: ritkán vgyűltem társalgásukba. A Teréz néni halála — a mely mindhármunkat nagyon lesújtott — hozott újra össze minket. Lajos az egész napot nálunk töltötte, hogy közelebe lehetessen Teréz néninek, a ki velünk lakott s nagy szobánkban volt kiterítve.

A temetés napját megelőző este 11 órakor anyám engem s Aladár kis halászobánkba terelt, hogy lenyugodjunk és ő visszavért a halott mellett virrasztó rokonok köze. En azonnal le is feküdtem, mivel álmos valék, de mielőtt Aladár példamát követhette volna, unokafivérem Lajos jött hozzánk s Aladárhoz így szólott:

— Nagyzerűl eszemem támadt!
— Ugyan mi? — kérdé érdekűlőve Aladár.
— Ugy gondolám, hogy illő lenne egy szép költeményt készítenünk Teréz néniről, a melyben az áldott jó lélek érdemei lennének megörökítve!... Noa, mit szólsz hozzá?

— Valóban ez pompás gondolat volt tőled! — lelkesedett Aladár. A temetés után azonnal hozzá foghatunk. — Vagyis: folytathatjuk, mert a két elő sor már le is írtam. Nézd.

— Nagyzerűl! — kiáltá elragadtatva Lajos. — De várj csak: néhány sort most mindjárt utána írnak nekem. — Jó, nem bánom — felelt Lajos és elkezdett le és fel járni a szobában.

Aladár az asztal mellett ülve, ujrain szánldálgatta, hogy hány szótagnál kell állnia a soroknak. Kis idő múlva a költők agyából megszületett még két sor, a melyeket az élőbbekkel együtt Aladár meghattot hangon olvasott fel:

Meghalt Teréz néni,
Ki még a légynek sem véstet!
Meghalt és ü tüllö
Nem kaptunk semmi emléket.
— Valóban nagy mulasztást követünk el — jegyzé meg Aladár hogy nem kértünk valami emléket a jó nagy nénitől.
— Sajnos! azon már túl vagyunk — mondá Lajos — De lehetne segítenünk a dolgon.
— Hogyan?

— Jól lenne, ha emlékebe egy-egy fűrtöl bírnánk a Teréz néni hajábol, a melyet gyászférfyollal öszekötve, imakönyvünkben tartanánk. Hídlél él; ez szerencsés életet biztosítana számunkra, mert Teréz néni sokat imádkozott s a koldusok azt moudták róla, hogy szent kisaszony. Jer Aladár s kérd meg anyádat, hogy vágjon egy-egy fűrtöl számunkra; de most mindjárt, mert szűlűtem már távosni akarunk a haza kell mennem! — Nekem is kell a szerencsét hozó hajfűrtöl — mondám. — Várjatok meg, míg felöltözöm, mert én is megyek veletek.
— Te csak maradj itt Béla — szóló Aladár — mert anyánk megharagzik, ha te is jössz a akkor sem kapunk emléket. Légy nyugodtan, mert haok én a te számódra is.
— De miért kell Bélának emlék? — gonyolódott Lajos. — Hiszen tudom jól, hogy Teréz néni 87 nem szeretette Mi ketten voltunk az ő kedvencei!... De jer hát — átutotté Aladár — ne késünk tovább.

Ezzel eltávoztak a én nagyamira maradtam, tépelődve afelől, hogy hát miért nem szeretett volna Teréz néni engem is egy, mint Aladár és Lajos, hiszen nem voltam rosszabb, mint ők. De ha mégis — tünődtem tovább — valóban nem szeretett volna engem, akkor a hajábol sem less szabad emléket bírnom, mert megnehezeltene érte, az pedig mindenbizonytal szerencsétlenségét hozná, mivel nagy, anyám-tól hallottam, hogy a lelkek gyakran visszajárnak a tulvilágól és olyan hatalommal bírnak a rossz cselekedeteket elkövetöl fölött, a mely által az embert egész életén át boldogtalanná képesek tenni.

Mut már félve gondoltam arra, hogy Aladár nekem is hozni fog a Teréz néni hajábol és arra kértem a jó Istent, hogy gondatlan valamily akadályt a számomra kért hajfűrtöl elnyerése elő.

Ily érzelmekek között nyomott el az álom, még mielőtt Aladár visszajött volna. Nem tudom mennyi ideig alhattam, a midőn egyszer csak birtelen fáztózan ébredtem föl; a kitárt ajkón hideg légyáram hatolt be.

Azt hittem, hogy most jött vissza Aladár, de a min-az ajtó felé tekintetem legnagyobb ijedelmemre Teréz néni láttam belépni, egyenesen ágyam felé tartva.

Azt a rongyos szeretetet, a melylyel Teréz néni irán életemben viselhettem, határralán remélt váltotta fel, a min- viszavára arczal, halotti öltözéklőn láttam felém kőszelődni. Menekülni szerettem volna s segítségért akartam kitáltani, de olyan zaibadás fogta el egész vádmát, hogysem megmozdultul, sem pedig egyetlen hangot hallatni nem valék képes.

A halott szajtanal léptekkel folytatta utját s midőn ágyamhoz ért, siri hangon így szóló:

— Te vagy egyedül örömdes arra, hogy töltem emléket bíri, mert téged szerettelek legjobban. Ekkor fejéről egy marék haját levett és kezembe nyomta.

— Mi lolt Béla, miért sikoltasz? — kérdé ijedten Aladár.

— Teréz néni hozzám jött — felelé fogvaczogva.

A Lajos bolond aszemje miatt álmódult felőle — szóló Aladár ágyból felkelve s gyertyát gyujtva. Kapott is hatalmas szidást velem együtt a hajfűrt keresért... De az Istentért mi bajod? Ugy reszeskes, mint a kit a hideg rást! A mint aztán megláttá kezemenben a Teréz néni szerűe hajcazómdját, annyira megremélt, hogy többé nem bírta velem hangos: „anyám, anyám!” kiáltással kifutott a szobából.

Soha sem fogom elfeledni ezt a borzasztó éjszakát! És nom fogom megfejtetni ezt a rejtélyes esetet.

A spirítizmas hívei bizonyára egy fejtendék meg ezt, miszerint valikban a nagynéni szelleme jelent meg Bélának, hogy a hajfűrt iránt való vágyát kielégítse, minthogy szerintük: a meghaltak szellemi képesek nemcsak az ajtókt szajtanal felnyitására s a hatókni ide-oda elhelyezésére, hanem egyik szobából a másikba, aztán jrdőn keresztül álmai szerűk sejtj, gyümölcs stb. behordására is, melyekkel az illesekkel tartó spirítizistáknak védegetlik meg.

De mivel én nem vagyok híve a spirítizmusnak s a természet fölötti dolgokban csak vallásom tanai szerint hiszek, ez eset felől a nemzetem, hogy a Béla fejében kovalógó gondbakant az álom oly ügyesen dolgozta fel, miszerint kezbe jártam a halott által tadott haját is, még pedig igen egyezően módon. Ugyanis: a nyugtalanul alvó mio vergődése közben matracból tépte ki a kecsveszőst.

Szerkesztői üzenetek.

F. L. Csik-Taplocra. Kuldött tárczájának iránya egészen jó, azonban az átmenet és a fokozatoság egészen hiányzik belőle, s légy a merez átugrás képezsi a tulajdonképeni forduló-pontját a tárczában s így legnagyobb sajnálatunkra nem közülhetjük azt, azonban avise nem vesszük ha hasonnemben próbálkozva felkeres egy-egy tárczával.

D. F. A tárczáját közöljük, hozni fogjuk. H. I. Az „Ozár” czimul közlémény nem közölhető.

Felelé szerkesztő és kiadótulajdonos: Ngyeboda József.

Értesítés.

Szives tudomására hozom a nagyérdemű közönségnek, miszerint a legújabb felvételek szerint készült

helybéli képes levelező-lapok

immár megérkeztek és üzletemben nagy választékban kapható. — Ugyanitt szerezhetők be legolcsóbban mindenféle iskolai szerek, egymint: tankönyvek, író-és rajzszerkek stb., stb. Tisztelettel

Szvoboda József.

Száraz bükk tűzifát

kubiköleaként, házhoz szállítva, 24 koronájával adok. — Megrendelhető és egy minta kubik-ól megtekinthető Csik-Szeredában (Vár-utca) Kocz-kás Béla kőműves mesternél.

Ugyanott elsőrendű

faszén

hektoliterje 84 fillérért, vékája 20 fillérért kapható.

Hirdetés.

Csik-Szeredában a Csütörtök-utcában, a Szopos Imre és Szabó András szomszédságában levő

puszta telek

eladó. Értekezhetni lehet Orbán Józsefnél Csik-Szeredában (Vár-utca).

Új mosó és vasaló üzlet nyitás!

Tisztelettel van szerencsém a nagyérdemű közönség szives tudomására hozni, hogy Csik-Szeredában (vár-utca H a j n ó d I g n á c z ur házában) egy a mai kor igényeinek megfelelő

mosó és vasaló üzlet

rendeztem be, s minden e szakmába vágó munkák jó, gyors és olcsó elkészítését elvállalom.

A n. é. közönség pártfogásáért esedezve, vagyok

Alázatos tisztelettel

Sipos Mari.

6-6

Tudósítás!

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, miszerint

építészeti üzletemet és irodámat

Brassóból Csik-Szeredába (Vár-utca H a j n ó d I g n á c z ur házában) helyeztem át. — Elvállalom mindenféle új építkezések és javítások tervezését, valamint azok építését. — Továbbá mindenemű cement, beton munkálatok, hidak, zsilipek, gátak, duzzasztó művek és csatornák tervezését és építését.

A n. é. közönség szives pártfogását kéri

Teljes tisztelettel

Kocz-kás Béla,

okl. kőműves mester.

6-6

Temetkezési intézet!

VAN szerencsém a nagyérdemű közönség bec-es tudomására hozni, hogy (Vár-utca) saját házámban levő kész

KOPORSÓ-RAKTÁRAMAT

teljesen újonnan szereltem fel és minden a temetkezéshez szükséges cikkekkel elláttam; mivel üzletemet készpénzzel rendeztem be, azon helyzetben vagyok, hogy egy nagy koporsót felső, alsó szemfödél, párna, cipő, barisnya és gyertyákkal együtt

csak 15 koronáért

és feljebb szolgálok m. t. vevőimnek. Nagyobb és díszesebb temetések teljes rendezését

40 koronától 600 koronáig vállalom el.

Továbbá hátor vagyok magamat ajánlani mindennemű épület- és bútör-asztalos munkák olcsó árban való csinos elkészítésére, miután a n. é. közönségnek üzletem iránti szives jóindulatát kérem, magamat becses pártfogásába ajánlva maradtam

mély tisztelettel **Filó Károly,** műasztalos.

20-25